

1930. V. 3. g. 2.

A B E Z E D A

S A

P e r v e f h o l e .

V' L U B L A N I ,

Natísnena per Leopold Egerju. 1811.

19310

(N=03000 5043)

a, b, z, d, é, e, f, g, h, i, j;
k, l, m, n, ó, o, p, r, f, fh, s,
sh, t, u, v, zh.

Latiníke ino gréfhke zherke, snar
potrébne, ío: C c, Q q, X x, Y y, tudi
némíhki W w.

R e z i :

a, be, ze, de, é, è, ef, ge, ha, i, je,
ka, el, em, en, ó, ò, pe, er, ef,
fhe, es, she, te, u, vé, zhe.

A, B, Z, D, E, F, G, H, I, J,
K, L, M, N, O, P, R, S, Sh,
S, Sh, T, U, V. Zh.

a, á, à, e, é, è, i, í, ì, o, ó,
ò, u, ú, ù.

a	e	i	o	u
ba	be	bi	bo	bu
pa	pe	pi	po	pu
fa	fe	fi	fo	fu
va	ve	vi	vo	vu
da	de	di	do	du
ta	te	ti	to	tu
ga	ge	gi	go	gu
ja	je	ji	jo	ju
ha	he	hi	ho	hu
ka	ke	ki	ko	ku
la	le	li	lo	lu
ra	re	ri	ro	ru
ma	me	mi	mo	mu
na	ne	ni	no	nu
fa	fe	fi	fo	fu

fha	fhe	fhi	fho	fhu
sa	se	si	so	su
sha	she	shi	sho	shu
za	ze	zi	zo	zu
zha	zhe	zhi	zho	zhu

ab	eb	ib	ob	ub
ap	ep	ip	op	up
af	ef	if	of	uf
av	ev	iv	ov	uv
ad	ed	id	od	ud
at	et	it	ot	ut
ag	eg	ig	og	ug
aj	ej	ij	oj	uj
ah	eh	ih	oh	uh
ak	ek	ik	ok	uk
al	el	il	ol	ul

ar	er	ir	or	ur
am	em	im	om	um
an	en	in	on	un
af	ef	if	of	uf
afh	efh	ifh	ofh	ufh
as	es	is	os	us
ash	esh	ish	osh	ush
az	ez	iz	oz	uz
azh	ezh	izh	ozh	uzh

ber	bers	bersh
zi	zin	zink
dle	dlef	dlefk
fa	fan	fant
gon	gonz	gonzh
hra	hraf	hraft
jof	jofh	jofht
kra	kraj	krajnz
la	laf	last
mli	mliu	mlinz
no	nos	nosh
oj	ojf	ojft
pla	plaj	plajfh
re	rej	rejz
fva	fval	fvalk
fhe	fhef	fheft
své	svéf	svéft
she	sher	sherd
te	ter	terd
ver	verz	verzh
zhe	zher	zherft.

aj	ba - rov - ni - ze
a - ko	be - re - mo
al	bi - fter
a - li	bó - ben
am - pak	bù - ta - ra.
za - ri - grad	da - ni - za
zé - na	dé - te - la
zim - pra - mo	dim - nik
zok - la	do - lé - niz
zvé - tev - je	du - fha
e - den	ga - ber
e - najft	ger - li - za
e - nak	gi - ba - ti
en - krat	go - ré - niz
en - ma - lo.	gu - gav - ni - za.
ha - la	i - dem
him - ba	ih - ta
hó - dim	i - kra
hu - kam	i - mam
hva - lim	if - kra

jab - la - na
jer - men
jezh - men
jok - li - viz
ju - tri - ni - za.

le - di - a
la - mesh
lifh - pan - je
lo - pá - ta
lu - pi - na.

nad - ló - ga
ne - fré - zha
ni - va
no - vi - na
nu - ka.

pa - me - ten
pe - li - no - viz
pi - ka
po - krov
pu - fhá - va

kaj - sha
ker - hel
kin - kam
ko - kofh
kur - já - va

mal - ni - zi
méd
med
mla - di - ka
mrav - li - fhe

o - ber - ten
ob - li - za
o - ròsh - je
ov - za
o - stan - ki

ra - bel
ré - vesh
ri - ba
ro - do - vi
ru - ta

fak - fe - bi
 fer - na
 fi - tar
 fo - féf - ka
 fùk - ni - za

fhà - li - te
 fhe - fti - za
 fhi - va
 fho - pi - rifh
 fhu - men - je

sa - ftojn
 sé - le
 si - dan - je
 so - ba , ti
 svu - naj

sha - li - te
 she - le - so
 shi - va
 sho - pan - ja
 shu - shik

tan - zhi - za
 tef - no - ta
 ti - zhi - za
 to - vor - nik
 tu - kaj - fhen.

var - va - jo
 ver - ni - te
 vih - ra - ti
 vo - fhi - mo
 vu - pan - je

v - dol - ben
 v - ja . mefh
 v - ku - paj
 v - re - te - no
 vu - zhe - noft,

zha - fti - mo
 zhé - di - ti
 zhif - la - jo
 zhol - nar ji
 zhù - je - jo.

V' i - me - nu Bo - ga O - zhe † ta
i - no Si † na i - no Sve - ti - ga †
Du - ha Amen.

O - zhe nash, kir fi v' ne - bé - fih. Po -
sve - zhe no bó - di tvo - je i - mé. Pridi
k' nam tvo - je kra - léf tvo. Sgo - di te
tvo - ja vó - la, ka - kor na né - bu, ta - ko
na sem - li. Daj nam da - naf nash v - fak -
dan - ji kruh. I - no nam od - pu - sti na -
she dól - ge, ka - kor mi od - pu - sha - mo
na - shim dól shni - kam. I - no naf ne
v - pe - li v' skušh - nja - vo Te - mozh naf
ré - fhi od hu - di - ga A - men.

Zhe - she - na fi Ma - ri - a, gna - de pól -
na, Gos - pod je s' te - bo. Ti fi shég - na -
na med she - na - mi i - no sheg - nan je šad
tvoj - ga te - le - fa Je - sus. Své - ta Ma -
ri - a Ma - ti bôsh - ja prò - fi sa naf gréih -
ni - ke, sdaj i - no na na - sho šmert - no
u - ro A - men.

V e - ru - jem v' Bo - ga O - zhé - ta v - fi -
ga mo - gozh - ni - ga Štvar - ni - ka ne - béf

i - no sem - le. I - no v' Je - su - fa Kri -
tu - fa Si - nù nje - ga e - di - ni - ga, Gof -
po - da na - fhi - ga. Ka - tir je fpo - zhét
od fvé - ti - ga Du - ha ro - jen is Ma - ri - e
De - vi - ze. Ter - pel pod Pon - zi - am
Pi - la - tu - sham, kri - shan bil, v - me -
rel, i - no v' grób po - lo - shen. Dó - li
je fhel k' pek - lam, na - tret - ji dan od
fmer - ti v - fta - l. Go - ri je fhel v' ne - bé -
fa fe - di na def - ni - zi Bo - ga O - zhe - ra
v - fi - ga mo - gozh - ni - ga. Od on - dót
bo pri - fhel fò - dit shi - veino mérr - ve.

Vé - ru - jem v' fve - ti - ga Du - ha. E -
no fve - to ker - fhan - fko ka - tolih - ko
zer - kev. Gmaj - no Svet - ni - kov. Od -
pu - fhan - je gre - hov. Go - ri v - fta - jen - je
me - fa. I - no vezh - no shiv - len - je
A - men.

Defet sapovdi boshje.

1. V'eniga famiga Boga véruvaj.
2. Ne imenuj njegovo imé po ne -
pridnim
3. Pofvezhuj prasnik.
4. Poihtuj tvojiga ozheta ino mater,
de bosh dolgo shivel.
5. Ne vbiaj.
6. Ne préshuhtvaj.

7. Ne kradi.
8. Ne govori krive prizhe soper tvoji-
ga blishniga.
9. Ne sheli tvojiga blishniga shene.
10. Ne sheli tvojiga blishniga blaga.

Pet zerkvenih sapovd.

1. Prasnuj sapovédane prásnike.
2. Ob nedélih ino prasnikih slíhni sve-
to másho.
3. Dershi sapovédane pòstne dni, ka-
kor ihtirdefet daníki pòst, ihtiri kvatre,
ino druge sapovedane pòste: tudi ob pèt-
kih ino sabòtih se sdérshi mešne jedi.
4. Vřako leto nar manj enkrat se
spovej tvojimu naprej postavljenimu spoved-
niku.
5. Ob velika nozhnimu zhasu prejmi
Sveto Réšhno Telo.

J u t r i n a m o l i t e v.

Moje perve míšli pó'hlem k'tebi o B'g!
prejmi to sahvalo sa to veliko dobroto,
de si meni dal se spet sdraviga shuditi
ino vřtati; ti vuzhish mene škos tó, de
sa mene nozh ino dan, kakor dobrotliv

Ozhe fkerbifh: de sgol famo od tebe vi-
fim; de ti fi Gospod zhes shivlenje ino
fmert.

Pred tebo se ponisham o Stvarni ne-
bés ino semle, jest lubim tebe kakor
mojiga dobrotliviga Ozheta, ktiri s' me-
no dobro ménish.

O de bi se jest vfelej kakor tvoj po-
koren ino hvaleshni otrok fkasal. Ti
dash meni danaf dofti hipov, ktire bi jest
vtégnit sa moje svelizhanje oberiniti: daj
meni pak tudi gnado, de nobenga hipa
po nepridnim prejiti ne pustim: de vezh-
krat na tebe smiflim: de mojim starshani
ino vuzhenikam v' vfih rezhéh pokorshino
fkashem.

Moje terdno naprej vsetje je: nizh
dobriga ne samuditi: vfiga hudiga se ogi-
bati, li famo to, kar je dobro ino prid-
no govoriti, ter fvojiga blishniga kakor
famiga sebe lubiti.

Poterdi o Gospod! moje naprej vset-
je, ker bres tebe nizh ne samorem, v tebi
pak vse samorem, o Bog! perfstopi meni
na pomòzh. Bodi danaf moje perbejshal-
fhe, moja bramba, moja podpora, ino
naposled moj lon

Ozhe nafh. Zhefhena fi Maria.

Molitva pred Sholo.

Pridi Sveti Duh! napolni serza tvojih vérnih, vshgi v' njih òginj tvoje lubesni, ktiri si ludi vsih jesikov v' edinosti vére skup spravil. O Bog! ktir si serza vérnih skos rasvitlenje Svetiga Duha vuzhil; daj, de v' tistimu Duhu to, kar je prav, saštopimo, ino v' njega odshalenju se vselej veselimo. Amen.

Gospod nebéshki Ozhe! mi tvoji otrozi upiemo k' tebi sa vlakdanji kruh. Lazhni smo, ino shejni tvoje pravize: nasiti nas. Vbogi smo v' Duhu: obdaruj nas.

Imamo prasne, ino mersle serza: vshgi v' nas òginj tvoje lubesni.

Profimo s' Salomonam sa modrost: s' Apostelnini sa mózh. Pošhli nam dobrotlivi Ozhe! tvojiga Duha, ktiri nas vó resnizo vuzhi: našho pamet rasvétli, de to, kar je prav saštopimo. Poterdi našh spomin, de to dobro, kar se sdaj vuzhimo, ohranimo. Gani našho vólo, de dobre navuke, ino opomine tudi v' djanju dopolnimo, tvojo zhašt povikšhamo, sami sebe ino svoje blishne svelizhamo. Skos J. K. G. našhiga. Amen.

Molitev po fholi.

Hvaléshno posdvignemo nashe dushe k' tebi, o Darovnik vliga dobriga! ti naf s' tako hrano poshivish, ktira je shlahtnejshi, kakor jesti ino piti, ktira nash trohli-vi shivot ohrani. Ti nam ikòs kristianke navuke, ino druge lepe vuke pòt poka-sheh k' nashi zhañi ino vezhni trézhi.

Pak ni sadòsti, de mi to dobro slishimo : ga moremo tudi ohraniti, ino v' djanju fkasati; daj nam tedej o Bog! v' timu ték-nost sanaprej. Sturi de léme te sastop-nosti, ktiro nam je sdaj nash vuzhénik v' ferza vlejal, sdajzi seleni, zvete ino sori, de na tishi dn, kadar naf bódeh na odgovor pred se vsel: zhe ino kako smo navuke obdershali? bi mi samógli sa to léme she enkrat tolkajn dobriga fa-du fkasati. Profimo tudi tebe, de tvoj shegen dalh zhes Góspóshino nashe de-shele, zhes nashe starthe, vuzhenike, ino dobrótnike, ter jim to dobro h' ktirimu naf podvishajo, obilno povernesh. Daj, de se njim ino vsm sa to dobro godi, kar tebe profimo ikosi J. K. G. nashiga Amen.

Vezhérna molitva.

Moj Bog! sdaj sim šper sa en dan blišejši per nebéškemu kraléstvu. Današ sim vŕo perpomozh imel ga sašlushiri Moj Angelz Varh je došti nevàrnosti od mene odvernili. Moji štarši, ino vuzheniki to me greha, kir je to nar vézhi hudo, se varvati opominjali, ter k' vsimu dobrimu podvisali. Vše to pride od tebe moj nebéški Ozhe. Sahvalim tebe is zeliga šerza sa vše to; al meni je per timu tudi shal, de to dobro nisim všelej volno šturil. Vender kir vém, de ti si milošti Ozhe, savupam, ti bošh meni pomankanja ino samude odpuštil, ktirih se hozhem pošihmal škerbno varvati. Rašvetli Gospod! šhe sa naprej moje ozhi, de hude smerti ne vmerjem: de se kedaj moj šovrashnik ne hvalli, de je mene premógel.

Ozhe našh, zhešhena si Maria.

D j a n j e V e r e.

Verujem v' trojno ediniga Boga: Ozhéta, Sinu ino Svetiga Duha ktiri je vše štaril, ktiri vše ohrani ino visha; ktiri to

dobro polona, ino to hudo pokàra. Verujem, de Sin Boshji se je vzhloyézhil, de naf je odrethil, ino de íveti Duh naf íkos ívojo gnado polvezhuje. Verujem, ino íposnam vse, kar je Jesus Kristus vuzhil, kar so Apostelni pridiguvali, ino kar nam sveta Rimka Katolíhka Zer ev sa veru-
vati naprej postavi. Vse to véru em sa to; ker je Bog vezhna ino neskonzhna refni-
za ino modróst, ktira ne more ne golfati, ne golfana bití. O Bog! sturi vézhi mojo véro.

Djánje Vupanja.

Vupam, ino se sanesem na tvojo neskonzhno dobroto o Bog! de bósh meni íkosi satlushen e tvojiga ediniga Sina Jesusa Kristusa v' timu shivlenju íposnanje, pravo obshalvanje ino odpushanje mojih gréhov dodétil. Vupam od tebe vse perpomozhi k' vezhnimu isve.izhanu, kakor tudi gnado to tvojo dobroto sadobiti, ino tebe od oblizhja do oblizhja gledati. Jest vupam vse tò od tébe satiga volo, ker si vsigamogozhen, svešt v' tvojih oblubah, bres konza dobrotliv ino milostiv. O Bog! poterdi moje vupanje.

Djanje Lubesni.

Moj Bog! lubim tebe is zeliga ferza žhes vŕe sa to; kër fi ta narvezhi dobròta bres konza popolnima, proti meni ino vŕim stvarem zhes vŕe dobròtliv, ino vŕe lubesni vreden. Vshgi o Bog v' meni vŕe ikòsi bòl ino bòl to lubesen.

Obshalvanje Gréhov.

O moj Bog! meni je is ferza shal, de fim tebe, mojo nar vezhi dobròto, mojiga Stvarnika, Odreshenika ino Posvezhuvavzu ra halil; meni je shal, de fim tebe mojiga narlubŕhiga Ozheta, moiga vŕiga mogòzhniga Gospoda ino nar pravizhnejŕhiga Sodnika shalil.

Naprejevsetje.

Jes fi terdno naprejvsamem vŕih gréhov, s' vŕimi greshnimi perloshnostmi ŕe anati, sturjene pregréhe dalej bol obshal-

vati, ino nikol vezh soper tvojo presveto
voljo kaj sturiti. Vsami mene spet gori
sa tvojiga otroka, sa tvojiga flushabnika,
ino daj meni milost moje naprejšvsetje
dopolniti.

Kratki navuki k' lepimu ino
zhednimu vedenju.

Boga te boj; delaj poshteno; nikoger
te ne boj.

Nemarnost je vse pregréhe sazhetik.

Poterplénje shelesne vrata predere.

Po sturjénimu delu je dobro pozhivati.

Ktiri ne slíshi, ga mòremo basniti.

Hudi rasgledki kasé dobro vedenje.

Kdor veliko govori, al veliko vé,
al veliko lashe.

Kdor sposná, de je greshil, mu ra-
di odpušhamo.

Sposhtuj stare ludi, ker bi vtegnil
tudi ti starost doshivéti.

Molzhi, kar prav ne vésh.

Ne prevsami te v' svoji frezhi.

Radovolno ferze je nar vezhi bogastvo.

Ne obétaj, kar sturiti, ne móresh.

Kdor hozhe golfati, bò sam nar bòl
golfan.

Hudo s' hudim ne vrazhuj.

Lakomnost je vsiga hudiga korenina.

Sa bébastiga zhloveka nobeden ne mara.

Ne prepiraj se, ne plazhuj hudo s' hudim.

Ogibaj se kratkiga veselá, po ktirimu pride dolgo kašanje. Kdor se enkrat slagá, se mu vezh vera ne da.

Kdor je boga bojézh, priden ino priasen, pride po zelimu švejtú lahko naprej.

Hudobniga dobri ino hudobni sanizhujejo.

Sdravje je bolšhi ko bogastvo, ino zhednost velá vezh ko modrost.

Kar ne móremo popraviti, terpimo volno.

Kdor to, kar je dolshen, s' godernanjam šturi, ta sam sebi tésho dela.

Perludnost nobeniga ne shali, neperludnost šovršahnike dela.

Lepih oblazhíl ne premore vsak iméti: zheden sna vsak biti.

Ne posnémajmo krive dela, temozh, zhednosti drugih ludi.

Ktiriga frezha švojiga blishniga shali, kashe hudobno ferze.

Marni ludje bodo k' zhašti povikšhani, nemarni pak padejo v' pregréhe ino framòto.

Kdor se mlad ne vuzhi, bo star objokóval.

Kdor druge rad tóshi, ni ludem priatel.

Kdor drugimu jamo kóple, tam v' njo pade.

Ne fódì poprej, preden sasilishi, ino pusti tudi govoriti.

Boga mòli, Staršhe lubi. Shlahto v' zhasi imaj. Mojstru bòdi v' strahu. Is-rozhilo hrani

Sturi se, de te bòdo sa moshà vólili.

K' svetvanju ne hodi, preden te ne klizhejo. Zheden bódi. Rad ogovòri vsa-kiga. Višhimu jénjaj, nishimu sanéši.

Varvaj premoshènie tvoje. Sramoshli-vost ohrani. Priden bodi. Beri bukve, pomni, kar si bral. Glej na drushíno.

Perluden bódi. Ne jésaj se bres po-trébe. Nikoger ne fódì. Ne sásmehuj ni-koger. Posvodi, pa glej, komú dast. Sa prizho hiri se ne brani. Per gòstju bódi po réd im. Spi, kar je prav. Perlégo dopolni. Vino pi po méri. Voškuj se sa domovino. Pres premislíka ne vérvaj.

Sam si svétvaj Vuzhi se lepih vmet-nost. Dobrim dobro sturi. Ne opravljaj.

Poshteno imé ohrani. Pravizhno fódì. Ne lagàj nikár. S' ozhétam ino s' ma-terjo poterpi Spomni se prejétih dobrót.

Mòshki bodi. Jeso tolashi. Ne sturi

nizh li po sami mòzhi. Jegraj shogo, ne kupzhaj pa nikàr Nishjiga ne sanizhuj.

Ptujga ne sheli. Sturi ti rudi, kakor drugim vkasujesh. Per jedi malo govori.

Persadéva fi sa to, kar je pravizhno. Priasen bódi tim, ki te radi imajo.

Kratke perpovédanja

Radovéden Otrók.

Eno déte je svojo mater prashalo, kam bi nék prishlo, kader bi is mésta vun fhlo?

Mati odgovori. V' predmésto. Ino kader bi is predmésta dalej fhla? Na kméte. Otróku je bilo to prav; pak smiraj dalje prasha: ino kam pridem tedaj dalje, ino kam potlej? Mati rèzhe: Is ene vasi v' drugo, ino sadnizh na kraj morja. Otrók pravi: Kaj je mórje, ino kaj so drugi dejli tiga svejta. Mati se ne mudi njemu vse ob kratkim dopovédati.

Na to je déte véditi hotlo, ako je blo vse tako vselej na svejtu. Mati pak njemu íkashe, de od sazhetka svejta so se nektire spremenjenja pergodile, ter njemu eno malo sposnanja od sgódbe da.

O preluba mati! saupie otrok: Kéj sté se vi vse to navuzhili? Is bukev,

rezhe mati. Is bukev? Tak dajte meni bersh vse té bukke, kjer so take rezhi naši. Ja rezhe ona, ti moreš poprej brati snati, ako hozeš te bukke brati ino saštopiti. O je! on savi, tedaj si hozem vse persadeti, de te brati navuzhim.

Otrók je bešedo dopolnil, ter skoro v' stanu bil, sam sebe is dobrih bukev podvuzhiti.

Bogabojézhi otrok.

Jòshe, ktir je vsakdan vidil, de so njegovi starši sjutrej ino svézher, pred jedjo ino po jedi molili, je pralhal, sakaj to delajo? Njemu so odgovorili: ker Bog je Stvarnik ino ohrànik vsih rezhi:

To so otroku dopovédali, kolker je njegova ino šlaba pamet premogla.

Skerbi tudi Bog sa male otróke? On dalje pralhal. Mu sarešnizhio, de otrozi šósebno brambo Boshjo vshivajo.

Tedaj sim tudi jes; pravi on, Bogu lubéšen ino hvalo dolshen? Ker vi lubi moji starši ste mene vuzhili, de te morem proti tim hvaleshen škasati, ktiri nam kaj dobriga šturé: ino jes tudi zhutim, de vas sa lubo imam, kjer meni tolkajn dobriga škashete, sa kar te vam s' veselam sahvalim.

Sa réš, so mu odgovorili, ino to sa tolkaj n vezh, kjer mi sami poprej vŕe to dobro, kar tebi škasati samóremo, od Boga imamo ino sa to prošimo njega vŕakdan v' naših molitvah. No tedej, je otrok naprej govoril: Tako snam jes ja tudi profiti. O koliko rezhi hozhem njega profiti. Dá pak Bog meni prezej vŕe, kar-koj hozhem imeti?

Ne vŕele so starhi rekli: slasti tedaj, kader bi ti sa ta e rezhi profit, ktire bi vtegnile tebi škodlive biti. Tudi odrasleni lude ne vedo vŕelej, kaj je njim dobro. To so njemu v' perglihah škasali. Dete je lahko, sapopadlo; je pak praihalo, kaj bi tedej imelo od Boga profiti? Odgovorili so njemu: Ti snah njega sa modroŕst, ino pamet ino sa dobro ino bogabojézhe ferze profiti. Kar pak druge rezhi sadéne, moreth ti li Boga sa to profiti, kar on tebi dati sa dobro ŕposna. To je ta mali Joshef ŕkuril, se je vedno sa svoje pobolŕshan e trudil, ter je vŕakdan ravno tako na modroŕsti rasel, kakor na lejtih, de e po tim Bogu kŕzhasi, ino ŕvojim ŕstarŕham k' veŕelu shivel.

Gospodárfki otrok.

En ozhe je vzhasi svojim otrókam kakŕŕhin dnar dal, ter njim dopuŕstil, ga po

njih voli vundati. Dva otroka, desilih njima nizh ni mankaló, šta si sladkarie kupovala, si shelodez prebálala, ter nista nikol v' svojimu varshetu nizh imela. Dva druga šta, vse dnarje skerbno hranila, ino njih edino veselje je bilo jih vsakidan vezh ko dvájlet krat preshtévati. En sam si je tolkajn skup spravlal, de si je en trak; en is brona potegnen obrásik, list ene na papir natisnene deshéle, ka shine bukvi-ze, ali sizer kaj pridniga upil. Zhes to je tudi vzhási kakimu boshizu, al komu svojih tovarihov kaki mali dar dal.

Ozhe, ktiti je skerbno na to pasil, kashino vtrato njegovi otrozi s' dnarmi delajo, je njim rekel, kader so enkrat vsi skupej bli: Vidim per val moji otrozi! de valhe denarje niste enako dobro obrázhali.

Va dva, ki šta svoje denarje sa sladkarie vendala, kaj imata sdaj? Vaju veselje je s' tistim hipkam sginilo, kadar šta jih vshivala, ja morebit šta si she hujshi sturila, ker šta si shelodiz pokasila, ter veselje, ktiro šta dosezhi vupala, si britko sturila.

Va dva nasproti, ktira she vse vaju denarje imata, nista s' tim nizh gorshi, ker, e lih to, kakor bi jih ne imela.

Jes sim jih vama dal, de bi si bla kako veselje pervoshila, al va dva imata li sa to dnarje, de jih imata. To se pak pravi lakomnost ino skoparia, ino ta je gerd gréh. Ti sam moj sin! si svoje dnarze dobro obernil; ker si sebi take rezhi nakupil, ktire tebi stojezhe veselje delajo ino ker si tudi drugim s' njimi dobro sturil. To je pak pravo naménenje dnarjov. Ti s' dobro vtrato imajo svojo zeno; potrata pak sturi dnarje ból škodlive, kakor vshirne. Ni tedaj prav al lakomen, al potratliv biti; temozh sebi ino drugim s' svojimi dnarmi dobro sturiti je polhteno.

Molzhezhi Otrok.

Eno deklize je blo en dan v' drúshini staréjshih ludi, kjer so se od vezh rezhi pogovarjali. Nobeden ni njo zhišlal, ter so od rezhi govorili, od ktirih niso ravno hotli, de bi jih ona slisihala. Ona slisih med tim vse, ino molzhi. Kadar dekliza domu pride, so njo nje testre práshale, kdo je tam bil. Ona pové, ker ni vedila sakaj bi molzhala. Na to jo one sa to ino sa uno práshajo; med drugim pak tudi, kaj so tam govorili? Pervizh (je ona djala) niso s' menojo govorili,

drugizh je blo tako govorjéno, de bi jést ne bla imela slíshati. Al bi ne blo to nar vézhi shlobodranje, ko bi vam kaj takiga pravila? Vé bi spet na enimu tretjemu kraju to pravile? ino ako bi ljudje, katiri so sraven bli, svedili, bi mene nikol vezh v' svojo tovarshio ne pustili. Ozhe je to slíshal. ter je to pametno dekle ntózhno pohvalil: ker (je on rekel) s' molzhaniam si zhlovek sam febi, ino drugim stó ino stó nelubnosti perkrati; rasshanje pak nas sléhernimu sovrash déla.

Nes pámetni Otròzi.

En nevumness je rékel: de nozhe popred v' vodo iti, dokler plavati ne sna.

Delash ti kaj bolshi, moj sin, kadar si volshih, de bi brati snal ino vunder se nozheih vuzhiti zherke snati.

Jurzhe na vertu sa enim motúlam téka. Ker sa njim povsot leta, ino préd se ne gleda, je med tim v' jamo padel. Podvuzhenik pride, ter njemu pokashe, de kdor s' prevelikimi shelami sa eno rezhjo tishí, ino prave previdnosti nima, malokdaj to, kar il he, sadobi, ter lahko v' shkodo pride.

Nisim li jes prav velik? Je rekel Tonzhe, kir je visoko na lojtrah stal. Nje-

gov brat je na njega savpil: Al ne sadošti pameten; zhe se ti v' glavi sverti, leshish na tlih. Komaj isrezhe, se je to tudi pergodilo. Tonzhe doli pade, si obras poto zhe, ino roke odère.

Tomashè si velike mustazhe s' fajami naredi. Sdaj meni, vsi otrozi se ga bodo bali. Al ker tako pomašan med nje pride, vstane sméh na veš glaf, ino je saimehvan, namest de bi se ga bali.

Kadar smo ih otrozi, si nimamo vides dajati, katir se nam ne perlèste. Skos modr st ino zhednost snamo svoji starosti naprej priti; al ne s' eno shobo al s' narejeno brado, al skos druge take otrozhie.

P o l f k o d é l o.

Orazh vprèshe vòle v' plug; dershi s' rokami sa rozhize, s' ótko dera od dile képe ino nakopiteno parst, s' lemesham ino zhèrtalam réshe pognójeno nivo, ino déla brasde. Po tem féje léme, ino povlazhi s' brano. Shnez, ali shniza shanje s' serpam srelo shito, poklada pesti na kup, ino jih povéshe v' šnop.

Mlatizh mlati šnople s' zépzam na podu ali škednu, otréše šlamo seru e, vèja s' vevnizo, lozhi pléve, ino pograbi shito v' shakle. Kòsiz kosi ali fézhe travnik,

fuhi travó, fuha trava je feno; feno grabi s' grablami, ga déva v' kopize s' vilami, ino ga na voseh vòsi v' fenizo.

Shivinfkareja.

Nékdaj so krali ino vojfhaki na polju delali, ino pašli, sdaj pa so te déla opravik samih nar njishih ludi.

Volár ali kravar, ali zhednik shivini trobi is hleva s' rogam, ino jo shene pašt. Cvzhár paše dróbnizo, ima pišhal-ko, torbo ino palizo, tudi pla per sebi s' grebenizo obvárvaniga pred vovkam.

Pratze pirajo is korita v' tvinjaku Paftariza mol-e is vimena mleko v' shehtar, ino vmede v' pinji frovo maslo ali puter is smétane, s' siršham pa dela sir. Ovzam ofirishejo vovno, ino delajo oblazhila is nje.

Zhebelaíá.

Zhebele rojio, onu dajo matizo. Kadar hozhe roj v'jiti, zhebelaar terklá na brónasto pošódo, ga pervabi, ino déne v' panj. Zhebele narejajo piškrize na shešt voglov, jih polnio s' médami, ino détajó šatóve, iskatirih zhebelaar méd, ali šterd zedi.

P r é j a.

Lan ino konople déncjo godit, potle jih fushé, ino tare o s' terlizo, de pesdir-je prozh pride, potle mikajo na mikavniku, de hodnik lozhio. Predivo je troie, kakor platno, prashnje, ohlanze ino hodnik. Prashnje pridivo navie prediza na koshél, s' perstmi prede nit, s' nogo vrti kolovrat, al pa prede samotesh na préllen, kir ima vitel. Nit se fuka na vretèno, is tega jo mòtajo na mòtavnik, potle jo vie o v' klobzhizhe, al pa jo pusté v' strénah.

T k a n j e.

Tkaliz snuie klobzhizhe na rémo, sturi snutik, ga navie na shipno vrtilo; sedi v' statvah, stopa na p. dnóshnike, snutik odpéra s' berdmi, ikosi odpéranje mézhe suvalnizo, v' ktiri je vótik; gosti platno s' grebenam, ino tka. Tako tudi suknnár tka sukno is vovne.

Rasdelenje slogov v' vezhslóshnih besédah.

To rasdelenje se déla tako :

a) Kadar sta dva sloglálnika vmet med dvema glasnikama, jemlemo, perviga k'

pervimu gláfniku, drugiga k' drugimu, kokor: *Kap - ta, ras - pot - je.*

b) Is trehali vezh sogláfnikov med gláf-niki, jemlemo perviga sogláfnika k' pervimu gláfniku, vŕe druge pa k' drugimu, kakor: *is - kra, moj - jhkra, krem - pli.*

c) Neložhlive sogláfniko slagamo s' naslednim gláfnikom. Neložhlivi so: *br, dr, gr, kr, pr, sl, st: do - bra, je - gra, i - kra, v' Ko - pru ze - sta.*

d) En sam í gláfnik med gláfnikama se sla, a s' naslednim gláfnim, kakor: *na - re - ja - mo*

e) Sloshenih besedi sloge ložhimo po svojih íkladih, kakor: *ob - re - san, od - ras - lik, ras - ta - jam.*

f) *manj*, je enoslohna beséda, *manj - si* dualoshna, *polj* enoslóshna

g) Kadar teínide o *f'ino h, s'ino h*, ter niso *sh* al *sh*, je treba med nje postaviti majhino zherto, to e delivno zherto (—) kakor: *is - hod is Egipta, í - hod* per zerkvi.

h) Sogláfnik *v* pred enim drugim sogláfnikom velá sa en ktatki sl *g*, pošta im: *v - sta - nem* je trislohna beseda.

i) Dva gláfnika eden sa drugim sturita vlak ívoj slog, postavim: *la - di - a, lu - bi o.*

